

Vaikuttavaa ilmastotyötä kunnissa

Hinku-verkosto on vuonna 2008 perustettu ilmastonmuutoksen hillinnän edelläkävijöiden verkosto, joka kokoaa yhteen kunnianhimoisiin päästövähennyksiin sitoutuneet kunnat ja maakunnat, ilmastoystävällisiä tuotteita ja palveluita tarjoavat yritykset sekä energia- ja ilmastoalan asiantuntijat.

www.hiilineutraalisuomi.fi/hinku

Katse taakse- ja eteenpäin

Hinku-verkosto on ollut toiminnassa jo 15 vuotta. Alkuajan ilmastonmuutoksen hillintätöiden herättelystä olemme siirtyneet ilmastotyön merkityksen hyvin tiedostavaan nyky-Suomeen. Niinpä verkostokin on kasvanut viidestä kunnasta 96 kunnan ja viiden maakunnan joukoksi, jossa asuu noin 44 % Suomen väestöstä.

Alun perin Hinkun tavoitteena oli tehdä mahdoton mahdolliseksi ja luoda uusia ja kustannus-tehokkaita päästövähennystoimenpiteitä kunnille, asukkaille ja elinkeinoelämälle. Pilottikunnat toimivat Suomi-laboratoriona, jonka esimerkit ja ratkaisut innostivat muutkin mukaan. Samalla aktivoitiin kotimarkkinoita ja synnytettiin suomalaisen ilmastomyönteisen teknologian aluetason näyteikkuna maailmalle.

Nykyiseen Hinku-verkostoon kuuluu niin isoja kaupunkeja kuin pieniä kuntia. Niillä on hyvin erilaiset resurssit tehdä ilmastotyötä. Elinkeinorakenteet poikkeavat toisistaan ja monet kunnat ovat tehneet isoja päästövähennyksiä jo ennen seurannan aloitusta. Siksi kuntia ei pidä verrata toisiinsa päästövähennysten perusteella. Jokainen katsoo omaa kehitystään, ja pyrkii parhaimpaansa. Kunnilla on käytössään ilmastonmuutoksen hillintään keinoja, jotka puuttuvat valtiolta. Niillä on erityisasema asukkaiden ja yritysten osallistamisessa hiilineutraaliin siirtymään. Kumpikin tarvitsee toistaan ilmastokestävässä siirtymässä.

Nykyisen hallitusohjelman lähtökohtana on saavuttaa Suomen EU-ilmastovelvoitteet 2030 sekä luoda perusta Suomen vuoden 2035 hiilineutraaliustavoitteen saavuttamiseksi. Rahaa ei kuitenkaan ole jaossa entiseen tapaan kunnille asioiden jouduttamiseksi. Vihreän siirtymän mahdollisuudet eivät kuitenkaan synny ilman panostuksia. Nyt kysytään sen perään, mitä kannattaa tehdä oman kunta- ja aluetalouden vahvistamiseksi samalla kun vähennetään päästöjä. Tämän tien näyttäjänä kunnilla on tärkeä rooli.

Tämä vuosikertomus aloittaa uuden kauden Hinku-toiminnassa. Se tuo vuositasolla relevanttia tietoa kuntien ilmastotyöstä. Vuosikertomuksen sisältö kehittyy ajan myötä, minkä seurauksena kunnat voivat jatkossa yhä paremmin asemoida toimintaansa muihin kuntiin ja löytää myös uusia ajatuksia oman toimintansa kehittämiseen. Vuosikertomus kokoaa tiedon siten, että kuntien ilmastotyön arvo pystytään hahmottamaan nykyistä paremmin koko yhteiskunnassa.

Keskeistä on osoittaa, että panostamalla julkiseen ilmastotyöhön saadaan suuri vipuvaikutus koko Suomen ilmastotyöhön. Tässä murroksessa jokaisella Hinku-kunnalla on tärkeä merkitys. Hinkun alkuperäinen tarkoitus on tänä päivänä tärkeämpi kuin koskaan aikaisemmin.

Professori Jyri Seppälä
Suomen ympäristökeskus
Hinku-verkoston valtakunnallinen johtaja

Hinku-kunnat ja -maakunnat ovat sitoutuneet tavoittelemaan 80 % päästövähennystä* vuoden 2007 tasosta vuoteen 2030

* Päästövähennys lasketaan käyttöperustaisista, Hinku-laskennan mukaisista päästöistä päästöhyvitykset mukaan lukien.

Hinku-kunnat ja -maakunnat kartalla

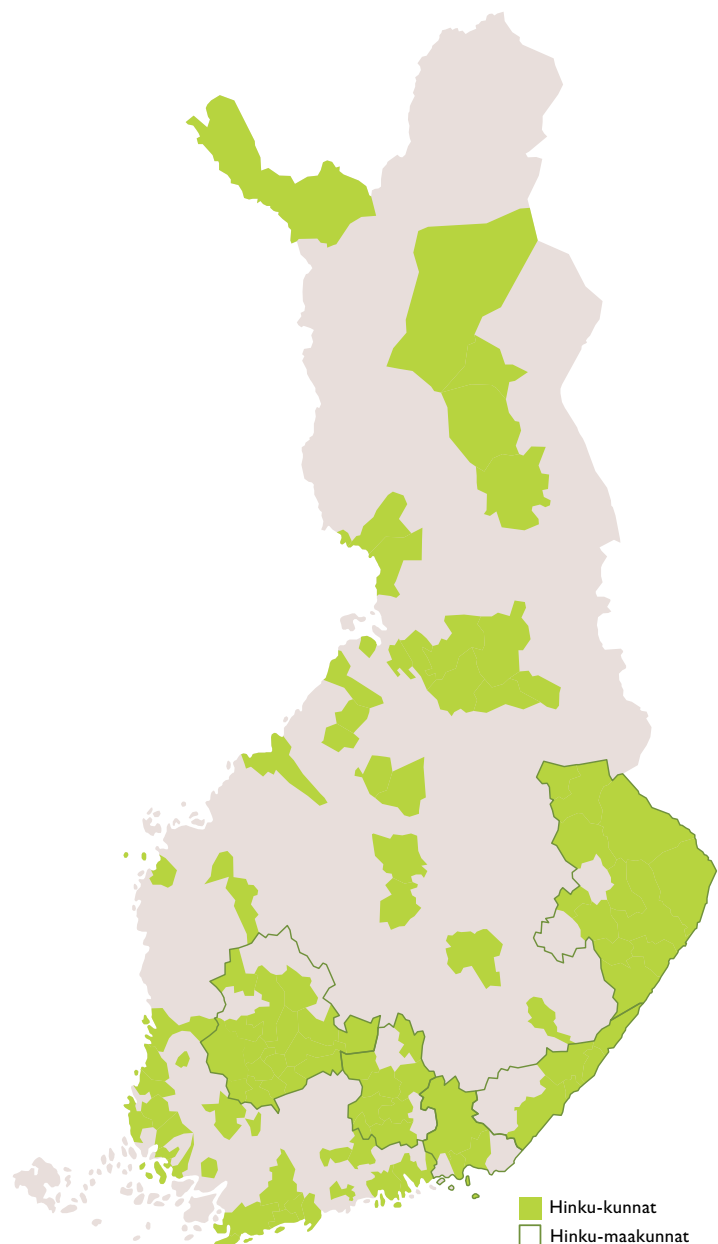
Hinku-verkostossa on mukana jo 96 Hinku-kuntaa.

Hinku-verkostossa on mukana myös viisi maakuntaa:
Etelä-Karjala, Kymenlaakso, Pirkanmaa, Pohjois-Karjala ja Päijät-Häme.

Hinku-kunnissa ja -maakunnissa asuu yhteensä yli 2,4 miljoonaa asukasta!*

Hinku-verkostossa mukana olevat kunnat:

Akaa	Laitila	Puolanka
Asikkala	Lappeenranta	Pyhäjärvi
Enontekiö	Lempäälä	Pälkäne
Eurajoki	Lieksa	Raahe
Haapajärvi	Liperi	Raasepori
Hamina	Lohja	Rauma
Hanko	Loimaa	Rautjärvi
Harjavalta	Loviisa	Ristijärvi
Hartola	Lumijoki	Ruokolahti
Heinola	Maalahti	Ruovesi
Hollola	Masku	Rääkkylä
Hyvinkää	Muhos	Sastamala
Hämeenkyrö	Mynämäki	Seinäjoki
Ii	Mäntsälä	Simo
Ilomantsi	Naantali	Siuntio
Imatra	Nokia	Sodankylä
Inkoo	Nurmes	Sulkava
Joensuu	Orimattila	Tampere
Jokioinen	Orivesi	Tohmajärvi
Juuka	Oulainen	Turku
Kangasala	Outokumpu	Tyrnävä
Kemi	Padasjoki	Urajala
Kemijärvi	Paimio	Utajärvi
Kirkkonummi	Paltamo	Uusikaupunki
Kitee	Parikkala	Vaala
Kokkola	Pelkosenniemi	Valkeakoski
Kontiolahti	Pieksämäki	Vantaa
Kotka	Pirkkala	Vesilahti
Kouvola	Pori	Viitasaari
Kuhmoinen	Porvoo	Ylivieska
Kärkölä	Posio	Ylöjärvi
Lahti	Punkalaidun	Äänekoski

■ Hinku-kunnat
■ Hinku-maakunnat

* Väkiluku vuonna 2022.
Kartalla Hinku-kunnat 11/2023. Pohjakartta: Maanmittauslaitos, Tilastokeskus.

Ennakkotieto: Hinku-kuntien ilmastopäästöt laskivat 3,5 prosenttia vuonna 2022

Suomen ympäristökeskus (Syke) laskee jokaisen Suomen kunnan käyttöperusteiset päästöt. Päästöt lasketaan kaikille kunnille yhdenmukaisella kansainvälisiä ohjeistuksia noudattavalla laskentamenetelmällä.

Syken ennakkotietojen mukaan Hinku-kuntien vuoden 2022 yhteenlasketut Hinku-laskennan mukaiset kasvihuonekaasupäästöt (sisältäen päästöhyvitykset) laskivat 3,5 prosenttia edellisvuodesta. Vuoteen 2007 verrattuna päästöt ovat laskeneet 39,8 prosenttia. Vuonna 2022 suurimmat kasvihuonekaasujen päästölähteet olivat edellisvuosien tapaan tieliikenne (31,9 % kokonaispäästöistä), maatalous (15,1 %) ja kaukolämmön tuotanto (12,8 %).

Muutos kokonaispäästöissä 2007–2022

Muutos asukaskohtaisissa päästöissä 2007–2022

Tarkasteltu 21.11.2023. Mukana 96 Hinku-kuntaa.

Tarkista oman kuntasi päästöt:
paastot.hiilineutraalisuomi.fi

Hinku-laskenta

Hinku-laskenta on kuntien tavoitteiden seurantaan tarkoitettu oletuslaskentamalli. Hinku-laskentasääntöjen mukaan kunnan päästöihin ei lasketa päästökauppaan kuuluvien teollisuuslaitosten polttoaineiden käyttöä, teollisuuden sähkönkulutusta, teollisuuden jätteen käsittelyn päästöjä eikä kuorma-, paketti- ja linja-autojen läpiajoliikennettä. Hinku-kuntien päästötavoitteen seurannassa tarkastellaan Hinku-laskennan päästöjä päästöhyvityksillä.

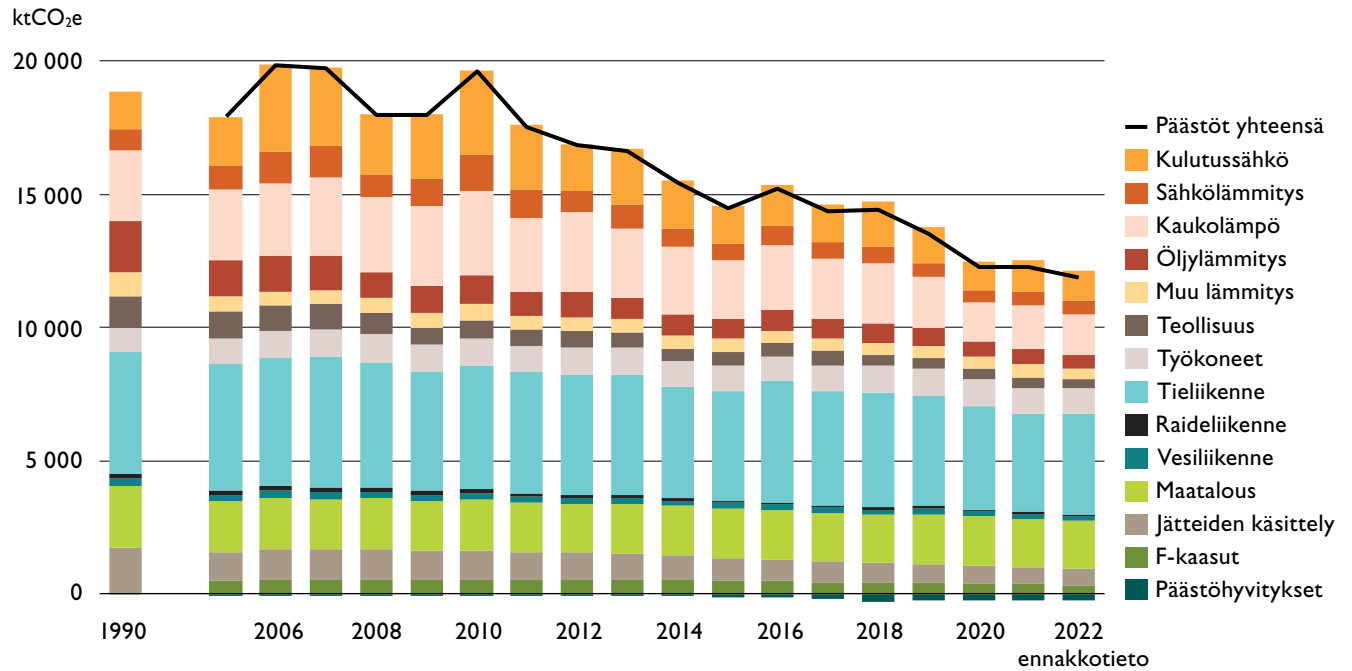
Kun uusi kunta liittyy mukaan Hinku-verkostoon, lasketaan kyseisen kunnan päästöt mukaan Hinku-kuntien kokonaispäästöihin vuodesta 2007 lähtien.

www.hiilineutraalisuomi.fi

► Päästöt ja indikaattorit ► Kuntien ja alueiden käyttöperusteiset kasvihuonekaasupäästöt ► [Käyttöperusteisen päästölaskennan menetelmä](#)

Hinku-kuntien päästökehitys (Hinku-laskenta päästöhyvityksillä)

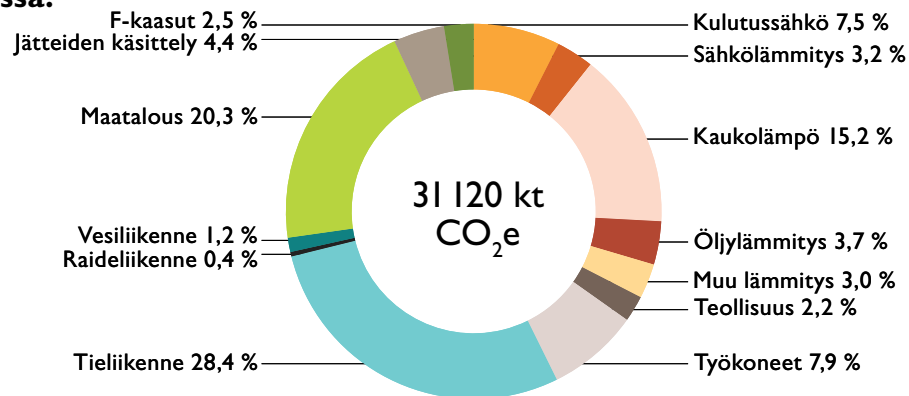

Hinku-kuntien kasviuonekaasupäästöt vuosittain. Päästöt on laskettu Suomen ympäristökeskuksen Alas 1.5 mallilla Hinku-laskentasääntöjen mukaisesti päästöhyvityksillä. Vuonna 2022 Hinku-kuntien päästöt muodostivat 39 % koko Suomen päästöistä.

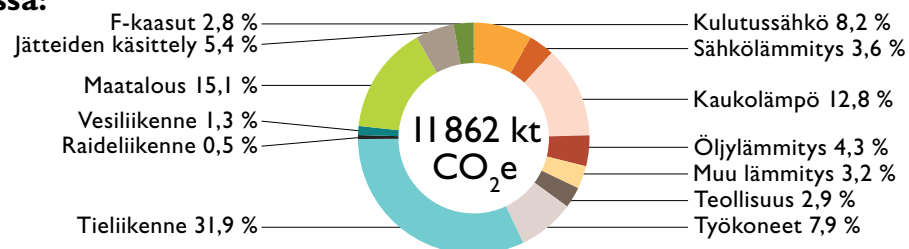
© Suomen ympäristökeskus. 2023.

Päästöjen jakauma vuonna 2022 (Hinku-laskenta ilman päästöhyvityksiä)

Koko Suomessa:

Hinku-kunnissa:

© Suomen ympäristökeskus. 2023.

Koko Suomen ja Hinku-kuntien yhteenlaskettujen kasviuonekaasupäästöjen jakauma vuonna 2022. Päästöt on laskettu Suomen ympäristökeskuksen Alas 1.5 mallilla Hinku-laskentasääntöjen mukaisesti ilman päästöhyvityksiä.

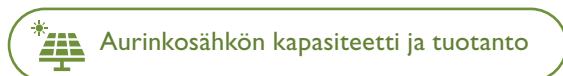
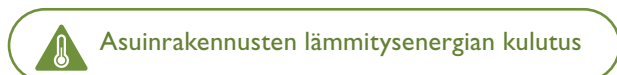
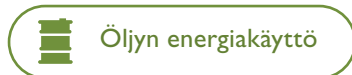
Ilmastotyön seuranta indikaattoreilla

Suomen ympäristökeskus on kerännyt Suomen kunnille ja maakunnille tietoa energiaan ja liikenteeseen liittyvistä indikaattoreista. Indikaattorit tukevat ja täydentävät kasvihuonekaasupäästöjen ohella kuntien ja maakuntien ilmastotyön etenemisen seuranta.

Ilmastotyön indikaattorit auttavat kuntia ja maakuntia ilmastotyön vaikutusten seurannassa ja uusien ilmastotyötä tukevien ratkaisujen valinnassa. Indikaattorit on laskettu kaikille Suomen kunnille ja maakunnille.

Indikaattorit sisältävät energian käyttöön ja tuotantoon sekä liikenteeseen liittyviä tunnuslukuja. Palvelussa voi tarkastella haluamaansa kuntaa, maakuntaa, koko Suomea tai vaikkapa kaikkia Hinku-kuntia yhteensä. Palvelu on julkaistu myös ruotsiksi ja englanniksi. Indikaattoritietoa on kerätty eri tilastolähteistä. Tiedot verkkoon kytketyn aurinkosähkön kapasiteetti- ja tuotantomääristä selvitettiin keräämällä tiedot suoraan sähköverkkoyhtiöiltä.

Energiaindikaattorit

Liikenneindikaattorit

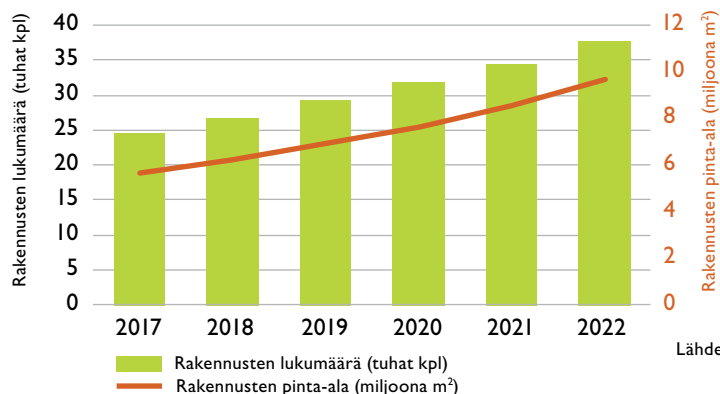

Tutustu kaikkiin indikaattoreihin: www.hiilineutraalisuomi.fi

- Päästöt ja indikaattorit
- Kuntien ja alueiden ilmastoindikaattorit
- Kuntien ja alueiden ilmastoindikaattorit

Maalämpöä hyödyntävät rakennukset Hinku-kunnissa 2017–2022

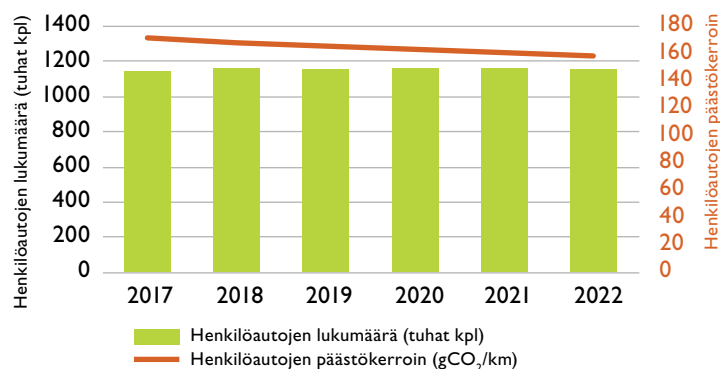

	Rakennusten lukumäärä (kpl)	Rakennusten pinta-ala yht. (m ²)
2017	24 560	5 667 537
2018	26 819	6 247 625
2019	29 393	6 923 453
2020	31 818	7 648 932
2021	34 410	8 539 650
2022	37 784	9 654 440

Lähde: Digi- ja väestötietovirasto – Rakennus- ja huonerekisteri RHR © Suomen ympäristökeskus. 2023.

Vuodesta 2017 rakennusten lukumäärä on noussut 53,8 prosentilla ja kerrosala lisääntynyt 70,6 prosentilla. Vanhempien rakennusten maalämpöremontit päivittyä rekisteriin viiveellä, minkä vuoksi maalämpöä hyödyntäviä rakennuksia voi todellisuudessa olla enemmän. Indikaattorin luvut on tarkistettu viimeksi 11/2023.

Henkilöautot ja niiden päästöt Hinku-kunnissa 2017–2022

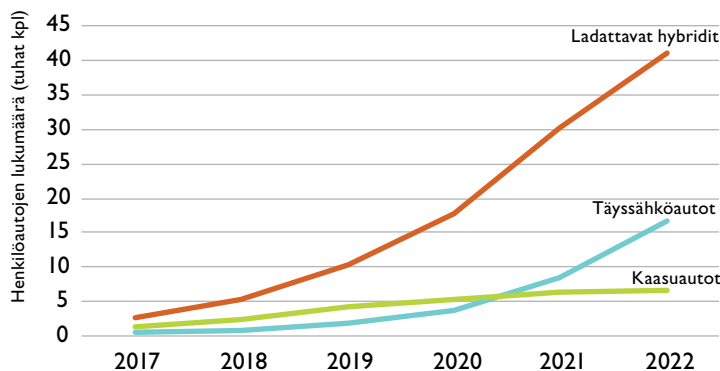

	Henkilöautojen lukumäärä (kpl)	Henkilöautojen päästökerroin (gCO ₂ /km)
2017	1 144 803	171,289
2018	1 159 296	168,606
2019	1 150 286	165,104
2020	1 162 178	162,766
2021	1 164 573	160,253
2022	1 157 001	158,371

Lähde: Traficom ja Ålands Fordonsmyndighet. © Suomen ympäristökeskus. 2023.

Vuonna 2022 Hinku-kuntien henkilöautojen yhteenlaskettu lukumäärä oli 1 157 001. Keskimääräiset päästöt olivat 158,4 gCO₂/km. Vuodesta 2017 Hinku-kuntien henkilöautojen yhteenlaskettu lukumäärä on kasvanut 1,07 prosenttia, mutta keskimääräiset päästöt ovat laskeneet 7,5 prosenttia. Indikaattorin luvut on tarkistettu viimeksi 11/2023.

Sähkö-, hybridi- ja kaasuautojen määrä Hinku-kunnissa 2017–2022

	Ladattavat hybridit (kpl)	Täyssähköautot (kpl)	Kaasuautot (kpl)
2017	2 741	466	1 322
2018	5 435	795	2 367
2019	10 237	1 864	4 266
2020	17 885	3 633	5 411
2021	30 302	8 496	6 288
2022	41 115	16 819	6 619

Lähde: Traficom ja Ålands Fordonsmyndighet. © Suomen ympäristökeskus. 2023.

Vuonna 2022 Hinku-kunnissa oli käytössä 41 115 ladattavaa hybridiä, 16 819 sähköautoa ja 6 619 kaasuautoa. Ladattavien hybridien määrä on kasvanut suhteessa eniten vuodesta 2017 lähtien. Indikaattorin luvut on tarkistettu viimeksi 11/2023.

Näkyvyyttä ja kysyntää ilmastotyötä tukeville ratkaisuille

Hinku-verkoston kuuluu kuntien ja maakuntien lisäksi 30 energia- ja ilmastoalalla toimivaa yritystä ja asiantuntijayhteisöä. Tällä hetkellä Hinku-verkostossa on mukana melkein sata kuntaa sekä viisi maakuntaa. Yhteenlaskettu asukasmäärä on yli 2,4 miljoonaa. Tämä tarkoittaa merkittävää kysyntäpotentiaalia ilmastomyötäisille tuotteille ja palveluille. Laajaan ilmastoyhteistyöhön kannustava Hinku-verkosto on saanut myös kansainvälistä huomiota.

Tutustu Hinku-yrityksiin verkossa:
www.hiilineutraalisuomi.fi ►
 Hinku ► [Hinku-verkosto](#)

AFRY Management Consulting Oy –
 AFRY X Smart Forestry
 ► Afry.com

Lassila & Tikanoja Oyj
 ► Lassila-tikanoja.fi

Calefa Oy
 ► Calefa.fi

Mobinet Oy
 ► Mobinet.fi

Devoi Oy
 ► Devoi.liquidblox.com

Nanopar Oy
 ► Nanopar.fi

Forus Oy
 ► Forus.fi

Ownwell
 ► Ownwell.fi

Green Carbon Finland Oy
 ► Greencarbon.fi

Positive Impact Finland Oy
 ► Positiveimpact.fi

Hiilinieluntuottajat HNT Oy
 ► Hiilinieluntuottajat.fi

Raaseporin Energia Oy
 ► Re.fi

Hukka AI Oy
 ► Hukka.ai

Rapal Oy
 ► Rapal.com

Ilmastoapu Oy
 ► Ilmastoapu.fi

Reforest Oy
 ► Reforest.fi

IML-Aeroseal –
 Ilmastointimittaus Lind Oy
 ► Iml.fi

Sitowise Oy
 ► Sitowise.com

Innotek Oy
 ► Innotek.fi

Skarta Energy Oy
 ► Skartagroup.fi

Inrego Oy
 ► Inrego.fi

Tehomet Oy
 ► Tehomet.com

JAMIX Oy
 ► Jamix.fi

Vattenfall Oy
 ► Vattenfall.se

Joulupukin Pajakylän osuuskunta
 ► Santaclausvillage.info

Kiteen Mato ja Multa Oy
 ► Matojamulta.com

Wassis vedensäästö Oy
 ► Vedensaasto.fi

Knowit Insight Oy
 ► Knowit.fi

Yara
 ► Yara.fi

Kuntarahoitus Oyj
 ► Kuntarahoitus.fi

Tietoa Hinku-kumppanuudesta kiinnostuneille yrityksille:
www.hiilineutraalisuomi.fi ► Hinku ► Mukaan Hinkuun ► [Tervetuloa](#)
 Hinku-verkoston – Tietoa Hinku-kumppanuudesta kiinnostuneille yrityksille

Tätä kaikkea tehtiin Hinku-kunnissa vuonna 2022

Keräsimme Hinku-kunnilta parhaat ilmastoteot vuodelta 2022 – niitä tuli yhteensä 270!

Esimerkkejä Hinku-kuntien ilmastoteoista

Noin 50 energiatoimea

Vihreämpää kaukolämpöä, aurinkosähköä, biokaasua jätevedestä, tuulivoimaa, katu- ja ulkovalaistuksen säätöä, älyvalaistusta, Astetta alemmas -energiansäästöä, uusiutuvan sähkön hankintaa

Noin 50 rakennusten ja kiinteistöjen toimea

Energiaremontteja, hukkalämmön talteenottoa, öljylämmityksestä luopumista, vesi-ilmalämpöpumppuja, maalämpöä, ilmanvaihdon parantamista, urheilutilojen, kirjastojen ja oppilaitosten energiatehokkuutta

Noin 20 liikenteen toimea

Pyöräilyn ja kävelyn edistämistä, etätyötä, joukkoliikenteen kehittämistä, sähkö- ja biokaasuautoilua

Ja paljon muuta!

Kestävää kaavoitusta, ilmastovaikutusten arviointia, parempia ruokapalveluita ja hävikin vähentämistä

Tutustu ilmastotekoihin verkossa:
www.hiilineutraalisuomi.fi ►
 Ilmastotyö ► [Ilmastotoimenpiteitä](#)

Tutustu Hinku-kuntien ilmastotekoihin Kestävyysloikka-palvelussa!

Kestävyysloikka.fi on vaikuttavien ratkaisujen tietopankki.

Palvelussa Hinku-kunnat voivat kertoa ilmastoteoistaan loikkien muodossa.

Lue tämä ja muut vinkit
 Kestävyysloikka.fi-palvelusta!:
kestavyysloikka.fi

Miten mukaan? Tie Hinku-kunnaksi

Hinku-verkoston jäsenenä olette osa ilmastonmuutoksen hillinnän edelläkävijöiden verkostoa ja saatte vertais- ja asiantuntijatukea ilmastonmuutoksen hillintään. Kunnan osallistuminen Hinku-verkostoon ja ryhtyminen Hinku-kunnaksi edellyttää kunnanvaltuuston päätöstä, jossa kunta sitoutuu Hinku-tavoitteeseen ja Hinku-kriteereihin.

Hinku-verkosto toivottaa uudet kunnat, maakunnat ja yritykset mukaan matkalle kohti hiilineutraalia Suomea!

Verkoston tukea ja yhteistyötä

Hinku-verkoston kautta kunnilla ja maakunnilla on mahdollisuus saada esimerkiksi uusia kontakteja alan toimijoihin, tukea erillishankkeiden valmisteluun, päästölaskentapalveluita ja -työkaluja sekä positiivista medianäkyvyyttä.

Canemure-hanke tukee uusien kuntien liittymistä Hinku-kuntien verkostoon. Hinku-verkostoa koordinoivan **Suomen ympäristökeskuksen** viestintäasiantuntijat tarjoavat tukea Hinku-viestintään liittyvissä kysymyksistä. Ota yhteyttä! www.hiilineutraalisuomi.fi ► [Yhteystiedot](#)

Lue lisää miten pääset mukaan:
www.hiilineutraalisuomi.fi ►
Hinku ► [Mukaan Hinkuun](#)

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

LIFE17 IPC/FI/000002 LIFE-IP CANEMURE-FINLAND
Tämän julkaisun tuottamiseen on saatu rahoitusta Euroopan unionin LIFE-ohjelmasta. Julkaisun sisältö edustaa ainoastaan CANEMURE-projektin näkemyksiä ja CINEA / Komissio ei ole vastuussa julkaisun sisältämän informaation mahdollisesta käytöstä.

hiilineutraalisuomi.fi
X @hiilineutraali
#hiilineutraalisuomi

Hinku-vuosikertomus 2022
Vaikuttavaa ilmastotyötä kunnissa

Päästötiedot: Suomen ympäristökeskus (Syke)
Toimittajat: Saara Sivonen ja Hanna Talikka, Syke
Ulkoasu: Satu Turtiainen, Syke
Kannen kuva: stock.adobe.com

ISBN 978-952-11-5630-4 (pdf)
ISBN 978-952-11-5629-8 (nid.)

Suomen ympäristökeskus

Helsinki 12/2023